

Kako se ra?ao slem u Srbiji

OTRGNUTO ZABORAVU ili PRVE SLEM INICIJATIVE U BEOGRADU

Autorka: Biljana Kosmogina

Da bi se ne?to rodilo, prvo mora da se zametne. U slu?aju slema, pesni?kog ?anra zapa?enog 1984. u ?ikagu, sejanje semena na Balkanu nije bilo bezgre?no, a ra?anje je trajalo nekoliko godina.

Biljana Kosmogina

Na pragu tre?eg milenijuma, klicu slema po Balkanu je posejao nema?ki pesnik Wehwalt Koslovsky (?itaj: Vivald Koslovski), koji ostaje upam?en kao tada?nji evropski prvak u slemu i kao promoter i voditelj slam takmi?enja, uklju?uju?i i prva tri u na?em gradu: 2002. i 2003. u Domu omladine, a 2004. u SKC-u. Podsetimo se da je Vivald prvo u Zagrebu okupio zainteresovane slemere ?to se jako dobro primilo, izrodiv?i uspe?nu garnituru koju su ?inili: Mario Kova?, Milan Fo?ner (Foka), Ivan Mla?i? (Rikardo), Ivan Lai? (Django), Janko Mesi?, Dejan In?i?, Franko Bu?i? i Dino ?kare (Tremens). To nikada nisu bila ambiciozna de?avanja, kako ka?e Dino ?kare u svom tekstu : ?Dok se vani u Poetry Slam-u dr?e natjecanja kao obaveze, nama je slam uglavnom bio zajebancija, dobar na?in za besplatna putovanja i cuganje.?

No, vratimo se doma?em terenu i tre?em slem takmi?enju 2004. u prepunom holu na spratu SKC-a. Za?to ba? tom doga?aju, posle toliko vremena? Zato ?to je ostao urezan u se?anjima mnogih i zato ?to to zaslu?uje, ne zato ?to se zavr?io masovnom tu?om, ve? ?to je na prisutne imao duhovno-iniciraju?i karakter, po?ev?i od mene. Dakle, razgrnimo pau?inu arhive polupanih se?anja i vratimo se na mitsko de?avanje, na koji sam do?la kao navija?ica iz publike, a oti?la raspame?ena u katarzi, vrlo svesna da ?elim u tome da se oprobam. ?ena / devojaka / u?esnica nije bilo, mo?da samo jedna, ali je pala u zasenak goropadnih mu?jaka, ?to sam odmah uo?ila kao neravnote?u, hote?i da to jednog dana ispravim.

Vivald je iskusno i samouvereno nastupio kao voditelj programa (na engleskom), u crnim ko?nim pantalonama i majici, du?e, neuredne kose nehajno zavezane u rep. Prijavljenih kandidata je bilo sijaset, a me?u njima se na?ao i pobednik prvog takmi?enja Ivan Tobi? (pod pseudonimom Idol mladih), koji je tom prilikom pored ?itanja stihova, svirao i frulu na nos. U osvrtu na taj doga?aj Tobi? ka?e: ?Za vreme mog ?itanja su se pobili Kaciga i Skaj Vikler i njihove ekipe. Tog prole?a 2004. su se u slem ubacili i reperi. Ja sam od 2000. po raznim festivalima, konkursima i skupovima pesnika po ex-Yu ?itao svoje pesme na taj na?in, pa mi je jedna devojka rekla da sam slem. Nisam znao ni ?ta je to, ali sam video na netu da je svetski trend. Najve?a faca je tu oduvek bio Mario Kova?. U?estvovao sam i na nekoliko takmi?enja u Zagrebu i Puli.?

Skaj Vikler (Sky Wikluh), danas ?selebri? a tada polu-anonimni hiphop pesnik i peva? mladog benda Bad Copy, bio je prijavljen kao u?esnik pod imenom ?or?e Miljenovi?. On je ve? tad bio scenski superioran u odnosu na ostale slemere, a mrvljenje protivnika bacanjem rima je olako izneo i u ratobornom duelu sa samim voditeljem Vivaldom. Skaj je u startu uspeo da voditelju postane antipati?an, pa mu je Namac uskra?ivao majk i komentarima se trudio da ga obezvredi i diskvalifikuje. Ali Skaju nije bio potreban majk da bi ga na odli?nom English-u nokautirao, bacaju?i freestyle rime, kao da je ro?en sa time. Zasenio je prili?no jaku konkurenciju i bio u tesnom fini?u sa Kacigom koji je nastupao sa crvenom maskom na licu (njegovo pravo ime mi je nepoznato). Po?to je Skaj isprovocirao voditelja, obra?aju?i mu se sa pokazanim srednjim prstom i nije hteo da se zaustavi verglaju?i 22 min, Vivald se popeo na stolicu, skinuo pantalone i pokazao mu dupe. Kakvo dupe? Golo, glatko, belo dupe. Sticajem okolnosti, sedela sam za stolom tik pored njegovog, tako da se to isto dupe na?lo na pola metra od mog lica. Posko?ila sam i ?ljepila ga ?akom iz sve snage po guzovima. To je bio refleksan potez na koji on nije odreakovao jer je ve? dovoljno bio ispi??en Skajem, ali ja sam od tog trenutka na neki ?udan na?in prosve?ena, kao ?to rekoh na po?etku. Da li zbog so?nog pljeska po Vivaldovoj guzi, ili sveop?te ?orke koja je usledila potom, ne se?am se ta?no. Frka je zapo?ela oko progla?enja pobednika, koje se utvr?uje ja?inom aplauza publike i tu?a sigurno nije nastala zbog nagrade (**jedne jedine gajbe piva**), ve? zbog navale testosterona i sujete, a alkohol je nesumnjivo imao velikog udela u tome. Se?am se da se odjednom atmosfera gadno uskome?ala i da smo morali da be?imo i spasavamo se od

lete?ih projektila. ??u?urili smo se iza oborenih stolova, kao iza barikada, dok su iznad na?ih glava letele fla?e, ?a?e, stolice i po koja piksla. Kaciga je ve? imao razbijenu glavu, krv mu se uveliko slivala niz lice, ali ja sam mislila da je to i dalje crvena maska s kojom je nastupao. U sveop?toj frtutmi gde se vi?e ne zna ko koga i za?to, kao u tipi?noj kaubojskoj tu?i u salunu (samo bez pi?tolja), gmizala sam po podu i zapazila da razvu?eni oblici krvavih fleka razmrljanih po podu imaju oblik japanske kaligrafije. A onda, moja prijateljica Kia je u jednom trenutku povikala: POLICIJA! I sve je u par sekundi utihnulo i ostalo zamrznuto kao filmski kadar. Ali efekat je bio prolazan, kada su shvatili da nema ni p. od pandura, nastavili su ?orku jo? ?e??e.

Nisam ja jedina friku?a koja je do?ivela ?bliss? u tom mete?u. Minja Bogavac mi je pri?ala kako je na istom de?avanju i ona do?ivela inicijaciju, te je odmah potom usko?ila na taj ?ukleti? brod, posvetiv?i mu se ozbiljnije i strastvenije od mnogih mu?kih kolega. Minja je o slemu pisala i na blogu, a samostalnu zbirku: Moj slem je du?i od tvog, objavila je 2011. Osvetlala je ?enski slem obraz me?u prvima, ugurala ga u akademske okvire i dala poneku definiciju, od kojih mi je ova omiljena: Slem nije biznis ni profesija, ve? li?na egzibicija i dijagnoza! Dodala bih na to da je slem sloboda, bunt, kritika i antire?imska dijagnoza.

I ?ta se od tada doga?a sa slemom u Beogradu? Mo?da bi i odapeo da nije na?ao uto?i?te pod okriljem Poezina i njegovog Slam studija. Tu se primio lepo, razgranao se i uspe?no oplo?uje cvetove, dodu?e i dalje u okvirima andergrounda, ali drugo se od njega ni ne o?ekuje. Slem studio promov?e i motivi?e mlade autore da redovno nastupaju na raznim lokacijama klubova (u Beogradu i van njega), organizuje radionice i takmi?enja, povremeno dodeljuje nagrade, ?alje pobednike na inostrana slem takmi?enja... Godinama okuplja jaku ekipu slem pesnika iz Srbije me?u kojima su: Bojan Samson, Radovan Bo?ovi?, Sini?a Stojanovi?, bra?a Rudan, ?or?e Vi?, Milan Mijatovi?, Goran ?ivkovi?, Slobodan Ocokolji?, Damir Nedi?, Ivan Marinkovi?... a vrlo dr?i i do polne ravnote?e, tj. afirmacije slemerki i ?enskih poetskih performansa, na kojima briljiraju: Katarina Kova?evi?, Simonida Banjeglav, Hanna Gadomski, Dragana Be?ejski i druge.

Da zaokru?im ovu slam retrospektivu, izbunarila sam na netu ?ta se posle toliko vremena de?ava sa na?im voditeljem iz Nema?ke, egzibicionistom Vivaldom Koslovskim. Veran slemu, on predaje kreativno pisanje i tekstualni performans na univerzitetu u Dizeldorfu, facilitator je knji?evnih i performerskih radionica u nekoliko ?kola u Nema?koj i ?vajcarskoj, ima titulu slem-mastera a povremeno i funkciju eMCee-a. Sude?i po malobrojnim pregledima njegovih nastupa na YouTube-u, ne prolazi ba? tako dobro kao doma?i, ovde pomenuti slemeri, ali to mu ne smeta da se bavi onim ?to voli. I ne verujem da je vi?e ikada igde skidao ga?e da bi odbranio svoju slemersku ?ast.

Wehwalt Koslovsky

* * *

O autorki:

Biljana Kosmogina je multimedijalna umetnica i aktivistkinja iz Beograda koja se bavi knji?evno??u, performansom, fotografijom i novinarstvom. Godinama nastupa samostalno ili grupno na feministi?kim, knji?evnim i kvir festivalima, izvodi svoje poetske performanse na svim aktuelnim poetskim scenama u Beogradu. Pi?e za knji?evne ?asopise i internet portale ?irom regiona, dobitnica je tri knji?evne nagrade, od kojih je prva na konkursu za najbolju kvir pri?u u organizaciji Queer Zagreb 2004. Zastupljena je u tri antologije srpske proze prevedene na italijanski, nema?ki i albanski. Samostalnu zbirku pri?a F-book objavila je 2008. Pri?a Orgonizacija uvr??ena je u SF antologiju Regia Fantastica 2014. Njena kvir poezija prevedena je na albanski jezik i objavljena u

?asopisu Lirindja 2015. Pri?a Samoostvarenje u?la je u regionalnu zbirku Queer pri?e u izdanju Queer Montenegro 2016. Kosmoginin rad je zasnovan na borbi za ?enska i manjinska prava, propitivanju rodnih i seksualnih identiteta, te nemilosrdnoj kritici političkog sistema i patrijarhalnih odnosa u dru?tvu.